

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 12, 278, 282, 415 IR
589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-216“ PROJEKTO
(TAP NR. 21-801(3); TAIS NR. 21-25745(4))**

2021-07-28 Nr. NV-1802

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvada – iš esmės pritarti Seimo narių¹ pateikto Įstatymo projekto keliamiems tikslams, tačiau nepritarti Įstatymo projektui ir pateikti pasiūlymus dėl jo tobulinimo, kuriuo siūloma didinti administracinę atsakomybę už lankymosi miške reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, važiavimą transporto priemonėmis miškais ten, kur tai daryti draudžiama ir kt.

3. Dabartinė situacija:

- šiuo metu Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 278 straipsnyje numatyti lankymąsi miške reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimai gali būti prilyginami mažai pavojingai veiklai, todėl gali būti išvengta administracinės nuobaudos, o pareigūnas gali netraukti asmens administracinę atsakomybę, tik pareikšti asmeniui žodinę pastabą. ANK 278 straipsnis numato, kad lankymąsi miške reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimas užtraukia įspėjimą arba baudą asmenims nuo 20 iki 50 eurų ir baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo 50 iki 110 eurų;
- transporto priemonių statymas miške arba važiavimas transporto priemonėmis miškais ten, kur tai daryti draudžiama, užtraukia baudą nuo 20 iki 50 eurų;
- ANK 282 straipsnyje už neteisėtą važiavimą per žolinę dangą, miško paklotę ar vandens telkinių ledų motorinėmis transporto priemonėmis numato tokią administracinę atsakomybę:
 - neteisėtas važiavimas per žolinę dangą, miško paklotę ar vandens telkinių ledų motorinėmis transporto priemonėmis užtraukia įspėjimą arba baudą nuo 20 iki 140 eurų.
 - neteisėtas važiavimas per žolinę dangą, miško paklotę motorinėmis transporto priemonėmis, kai dėl to žolinė danga ar miško paklotė buvo sužalota ar sunaikinta, užtraukia baudą nuo 140 iki 300 eurų;
- pagal ANK 415 straipsnį, transporto priemonių be valstybinio numerio ženklų (ženklų) vairavimas užtraukia baudą vairuotojams nuo 60 iki 120 eurų, o šių priemonių su suklastotais, uždengtais ar kitaip užmaskuotais, ar su pritvirtintais ne tai priemonei išduotais valstybinio numerio ženklais (ženklų) vairavimas užtraukia baudą vairuotojams nuo 240 iki 340 eurų;
- aiškinamajame rašte pažymima, kad šiuo metu galiojantys ANK 278, 282, 415 straipsniuose numatyti baudų dydžiai neatgraso pažeidėjų nuo pakartotinių pažeidimų;
- ANK 278 straipsnyje nurodytus lankymąsi miške reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimus tirti ir protokolus surašyti gali aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijų pareigūnai, valstybinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos rezervatų direkcijų bei saugomų teritorijų valstybinio valdymo ir kontrolės įstaigų, kitų institucijų, kurių pareigūnams įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka suteikti įgaliojimai atlikti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, pareigūnai, miškų urėdijos ir Valstybinės miškų tarnybos valstybiniai miškų pareigūnai, valstybinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos rezervatų direkcijų ir saugomų teritorijų valstybinio valdymo ir kontrolės įstaigų valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai. Kadangi šiuo metu lankymąsi miške reglamentuojantys teisės aktų

¹ Lino Jonausko, Liudo Jonaičio, Tomo Bičiūno, Vidmanto Kanopos, Orintos Leiputės, Gintauro Palucko, Juliaus Sabatausko, Eugenijaus Sabučio, Dovilės Šakalienės, Vilijos Targamadzės, Kęstučio Vilkausko

pažeidimai prilyginami mažai pavojingai veiklai, policijos bei Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai neatlieka tyrimo ir protokolų surašymo pagal ANK 278 straipsnį.

4. Projekto esmė: siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projekto keliamiems tikslams, tačiau nepritarti Įstatymo projektui ir pasiūlyti Seimui jį tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

- Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamoje ANK 12 straipsnio 1 dalyje siūloma mažai pavojingų veikų sąraše išbraukti ANK 278 straipsnyje, kuriame nurodomi lankymąsi miške reglamentuojantys teisės aktų pažeidimai, numatytų administracinių nusižengimų požymius turinčias veikas (aiškinamajame rašte neargumentuota, kodėl ANK 278 straipsnyje numatytų administracinių nusižengimų požymius turinčios veikos, kurios šiuo metu priskiriamos mažai pavojingų veikų sąrašui, iš šio sąrašo išbraukiamos). Manytina, kad šio straipsnio išbraukimas iš ANK 12 straipsnio 1 dalies neatitinka ANK 22 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytos administracinių nuobaudų paskirties. Lankymąsi miške reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimas, transporto priemonių statymas miške ir važiavimas jomis ten, kur tai daryti draudžiama, atskirais atvejais gali būti mažai pavojinga veika, todėl teisę pradėti administracinio nusižengimo teiseną turinčiam pareigūnui turėtų būti paliekama teisė jos nepradėti ir pareikšti asmeniui žodinę pastabą. Atsižvelgiant į tai, siūlytina ANK 12 straipsnio 1 dalies nekeisti;
- pritartina Įstatymo projekto 2 straipsniu siūlomo ANK 278 straipsnio diferenciacijai pagal administracinių nusižengimų požymius turinčias veikas, tačiau nepritartina siūlomiems baudų dydžiams (aiškinamajame rašte neatskleista, kokiais kriterijais remiantis siūloma nustatyti tokio dydžio baudas). Ši pastaba taikytina ir vertinant Įstatymo projektu keičiamame ANK 282 straipsnyje numatytų baudų pagrįstumą. Pažymėtina ir tai, kad aiškinamajame rašte pabrėžiama tik keturračių motorinių transporto priemonių važinėjimas miško paklote ir ne keliais miške, tačiau Įstatymo projektu numatomo keisti ANK 278 straipsnio nuostatos būtų taikomos visų transporto priemonių (ir motorinių, ir nemotorinių) veikoms;
- siūlytina tikslinti Įstatymo projekto 2 straipsniu siūlomo keisti ANK 278 straipsnio 2 dalį neišbraukiant žodžių „ten, kur tai daryti draudžiama“ ir numatant, kad administracinė atsakomybė būtų taikoma už transporto priemonių statymą miške tik ten, kur tai daryti draudžiama teisės aktais, nes pagal siūlomą formuluotę bet koks transporto priemonės pastatymas miške, net ir kur to nedraudžia teisės aktai, užtrauktų administracinę atsakomybę;
- Įstatymo projekto 2 straipsniu siūlomo keisti ANK 278 straipsnio 5 dalyje ir Įstatymo projekto 3 straipsniu siūlomo keisti ANK 282 straipsnio 5 dalyje numatoma skirti privalomą transporto priemonės konfiskavimą už važiavimą miškais ten, kur tai daryti draudžiama ar važiavimą miško paklote. Vadovaujantis proporcingumo principu, toks teisinis reguliavimas būtų nepagrįstas siekiant konfiskuoti ir motorinę, ir nemotorinę transporto priemonę, atsižvelgiant į tai, kad tam tikrais atvejais administracinio nusižengimo sunkumas gali būti neproporcingas skiriamai administracinei nuobaudai. Siūlytina Įstatymo projektu siūlomo ANK 278 straipsnio 5 dalyje ir 282 straipsnio 5 dalyje numatyti, kad tik už ANK 278 straipsnio 4 dalyje ir 282 straipsnio 4 dalyje numatytus pakartotinius administracinius nusižengimus gali būti skiriamas motorinių transporto priemonių konfiskavimas, tačiau jis nebūtų privalomas. Toks reglamentavimas atitiktų proporcingumo principą ir turto konfiskavimo administracinėje atsakomybėje ypatumus, kai už pirmą kartą padarytą administracinį nusižengimą neprivalomas turto konfiskavimas į administracinį nurodymą neįrašomas. Atsižvelgiant į siūlomus ANK 278 ir 282 straipsnių pakeitimus, Įstatymo projektu turi būti keičiama ir ANK 29 straipsnio 4 dalis, numatanti galimybę konfiskuoti ir ne pažeideiui priklausančią motorinę transporto priemonę už ANK 278 straipsnio 4 dalyje ir 282 straipsnio 4 dalyje numatytus pakartotinius administracinius nusižengimus;
- Įstatymo projekto 3 straipsniu keičiamo ANK 282 straipsnio siūlytina nediferencijuoti į atskiras veikas ir neišskirti neteisėto važiavimo motorinėmis transporto priemonėmis per miško paklotę, nes miško paklotės, žolinės dangos ir vandens ekosistemos biologiniu požiūriu vienodai svarbios;
- Įstatymo projektu numatyti ANK 278 ir 282 straipsnių nauji baudų dydžiai apskritai pažeidžia administracinės atsakomybės sistemiškumo principą, kad už panašius pavojingumu administracinius nusižengimus turi būti numatytos griežtumu panašios sankcijos. Šiuo atveju

Įstatymo projekte siūlomi ANK 278 straipsnio 3 ir 4 dalių, ANK 282 straipsnio 3 ir 4 dalių baudų dydžiai neproporcingai didesni už ANK 278 ir ANK 282 straipsnių 1 ir 2 dalyse numatytus baudų dydžius;

- Įstatymo projekto 5 straipsniu keičiamame ANK 589 straipsnio 49 ir 55 punktuose siūloma pagal ANK 278 straipsnį administracinių nusižengimų teiseną pradėti, administracinių nusižengimų tyrimą atlikti ir administracinių nusižengimų protokolus surašyti policijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnams. Įstatymo projektu numatoma policijai pavesti naują funkciją, tačiau Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad įstatymui įgyvendinti nereikės valstybės biudžeto lėšų. Atkreiptinas dėmesys, kad Policijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad naujos funkcijos policijai pavedamos tik užtikrinus jų finansavimą iš valstybės biudžeto. Atsižvelgiant į tai, kad lankymąsi miške reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai laikytini aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančiais teisės aktais, kurių pažeidimų prevencija patenka į aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės sąvoką pagal Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymą, siūlytina ANK 589 straipsnio nekeisti. Nuo 2021 m. liepos 1 d. aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdo tik aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai. Pažymėtina, kad ANK 290, 426, 589 ir 604 straipsnių pakeitimo įstatymo, įsigaliojusiam nuo 2021 m. liepos 1 d., 589 straipsnyje nustatyta, kad pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus pagal ANK 278 straipsnį priskirta aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams ir valstybinių miškų apsaugos pareigūnams.

5. Derinimas:

- atsižvelgta į Teisingumo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pastabas;
- suderinta be pastabų su Vidaus reikalų ministerija;
- atsižvelgdama į 2021-07-27 tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus, Aplinkos ministerija pakartotinai pateikė Projektą, kuris patikslintas ir suderintas darbo tvarka su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina patikslintą Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje).

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +37070663722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt